

המגרש פרק תשיעי גיטין

פג.

עין משפט נר מצוה

ט א ב ג מ"י פ"ח מהל'
גירושין הלכה ה סמג
עשין ג טו"ש"ע אה"ע סימן
קל סעף ד:
ד (מ"י) שם ה"י טו"ש"ע
שם ס' קמ"ג סי' י"ז:

אף לשמעון מהו. נראה דאף לראובן נמי מספקא ליה:
ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא נמצא גט במל.
וא"ת והלא א"י נישואין חלין שהרי אסורה עליו משום איסור אשת איש^ב
ומאי שנה מדמינא בתוספתא^ה על מנת שלא תישא לאלה ולחזק ה"י
גט על מנת שלא תבעלי לאלה ולחזק

מאי דאסר שרא. דהאי לראובן ושמעון דהדר אמר לה קודם מסירה
אף לראובן ושמעון קאמר ואינו שור: או דלמא. האי לראובן ושמעון
דהדר קאמר חזרה היא שמור והפך תנאו לומר לראובן ושמעון אני
מתייך לזכר ותאסרי על הכל: **צעי רב אשי אף לשמעון מהו**.

(א) [תוספתא פ"ז],
(ב) [נבות] אמת ר' טרפון
ורבי יוסי הגלילי ור"א
בן עזריה ור"ע ועי'
תוספתא ע"ז מה ד"ה אמר
ר"ע ומה שרשמתי שם,
(ג) [תוספתא שם], (ד) [ע"י]
תוספתא ע"ז ד"ה מודה,
(ה) ש"ך ל"ף פ"ג, (ו) [ע"י]
ש"ך ל"ף פ"ג, (ז) [דף]
פ"ג, (ח) [ויקרא כא],
(ט) ל"ל שהמירה. רש"י,
(י) ע"י תוספתא פ"ד ה"ח
ובפגות כמ"י שם ובמנחת
צבורים, (יא) [בבבא דף
פ"ה].

אינו גט חוששין שמה תבעל להם משמע
דבע"מ שלא תישא להם אפילו נישאת
ה"י גט^ג והכא אמאי הגט בטל וי"ל
דהכא עמדה ונישאת^ד לאחר מיתת המגרש
קאמר^ה וכה"ג ל"ל לקמן (פ"ג). גבי^ו שלא
תבעלי לאלה ולחזק א"י חוששין שמה
תבעל להם משום אסורה להם^ז הא
לאחר חוששין שמה תבעל^ח א"ע דאסורה
לו^ט נמי משום אשת איש מ"מ חוששין
שמה תבעל לו לאחר מיתת המגרש
וההיא דתוספתא^י יש לישבזה שלא
תחלוק על הש"ס שלנו דהא דקמני
התם על מנת שלא תבעלי לאלה
ולחזק אינו גט חוששין שמה תבעל
להם היינו כלומר שם נראה שתבעל
להם שלא יהא גט וצ"ל להשמיענו
דבעל מנת שלא תישא כו' אפילו
נישאת להם הוי גט א"י קא משמע
לן דעל מנת שלא תבעלי לאלה
ולחזק לא צעי למימר דך נשואין^{יא}
אלה דרך זנות בעלמא:

מאי דאסר שרא לראובן מהו לראובן והוא
הדין לשמעון והאי דקאמר לראובן משום
דפתח ביה או דלמא לראובן דוקא א"אם
תמצא לומר לראובן דוקא לשמעון במהו
לשמעון וה"ה לראובן והאי דקאמר שמעון
משום דסליק מיניה או דלמא לשמעון דוקא
בעי רב אשי אף לשמעון מהו אף לראובן
קאי או דלמא אף אעלמא קאי תיקו: ת"ר
לאחר פטירתו של ר"א נכנסו ארבעה וקנים
להשיב על דבריו אלו הן ר"ב יוסי הגלילי
ור"ט ורבי אלעזר בן עזריה ור"ע נענה ר"ט
ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחיו של זה
שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה
עוקר דבר מן התורה הא למדת שאין זה
כריתות נענה רבי יוסי הגלילי ואמר היכן
מצינו אסור לזה ומותר לזה האסור אסור לכל
והמותר מותר לכל הא למדת שאין זה
כריתות נענה רבי אלעזר בן עזריה ואמר
כריתות דבר הכורת בינו לבניה הא למדת
שאין זה כריתות נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה
זו ונישאת לאחד מן השוק והיו לה בנים
ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונישאת לזה
שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל ובניה

גליון הש"ס
גמ' אלא בעתה בת
אחיו לא ישא. ע"י ריבנות
דף טז ע"א תוס' ד"ה
ספק א"א: שם אלא
בעתה בת אחיו ב"י היינו
פירבא. לא זכינו להבין
דליתו מהדומה דהתם לא
שולטת לפניו לייבס ולא
הוי עקרה משא"כ תנא
דנופת לפניו לייבס דתא
גוג המירה גם לייבס אלא
דא"א לו לייבס דאז עקר
המנא ויתבטל הגט ובמ"ש
תוס' לעיל דמ"ט א"י
פוטרת א"תה דלא דמי
לאחות אשה דלמדי לא
הוי ערה עד שתבעל
ובנה כיון דזוקקה לו
ואעפ"כ אינו יכול לייבס
מתנת תנאו זהו הוי גרס
עקירת המנא ונלע"ג:
שם מודה ר"א וכו'. תמיה
לי על השמעת הפוסקים
ראשונים ואחרונים את זאת
הא נ"מ לידן דחומר חוץ
מעוד כוכבים פלוני דהגט
כשר וכו' קיימא הסבא
דנשאת לאחר דמותרת
אח"כ גם לזה העצב
סוכים לכשימגרש דהואיל
ופסקה פסקה:

ממזרים הא למדת שאין זה כריתות דבר אחר הרי שהיה עליו
כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה אצלו וגרושה אצלו כל אדם וק"ו מה
גרושה שהיא קלה אסורה בשביל צד גירושין שבה אשת איש שהיא חמורה
לא כ"ש הא למדת שאין זה כריתות אמר להן רבי יהושע אין משיבין את
הארי לאחר מיתה אמר רבא כוליהו אית להו פירכא לבר מדר' אלעזר בן
עזריה דלית ליה פירכא תניא נמי הכי א"ר יוסי רואה אני את דברי ר' אלעזר
בן עזריה מדברי כולן: אמר מר נענה ר"ט ואמר הרי שהלכה זו ונישאת
לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה עוקר דבר מן התורה
עוקר איהו עקר אלא מתנה לעקור דבר מן התורה מתנה מי קאמר לה לא
סגי לה דלא מינסבא ליה לאחיה דההוא גברא אלא גורם לעקור דבר מן
התורה גורם. אלא מעתה בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים ונמצא גורם
לעקור דבר מן התורה. היינו פירכא ובמאי אילימא בחוץ משרא שרא ר"א
דתניא (ז) מודה ר"א במגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ
מפלוגי והלכה וניסת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה
שנאסרה עליו אלא בעל מנת נענה ר' יוסי הגלילי ואמר היכן מצינו אסור לזה
ומותר לזה האסור אסור לכל והמותר מותר לכל ולא והרי תרומה וקדשים
שאסורה לזה ומותרת לזה באיסור אשה קא אמרינן והרי עריות באישות
קאמרינן הרי אשת איש היינו פירכא ובמאי אילימא בעל מנת הרי הותרה
אצלו בזנות אלא בחוץ נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחד מן השוק
והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא
נמצא גט בטל ובניה ממזרין אי הכי ככולהו תנאי דעלמא נמי לא תנסוב דלמא
לא מקיימא ליה לתנאיה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין היינו פירכא ובמאי
אילימא בחוץ משרא שרא ר"א דתניא מודה היה ר"א במגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוגי והלכה ונישאת לאחד מן
השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה שנאסרה עליו אלא בעל מנת
דבר אחר הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה
אצלו וגרושה אצלו כל אדם וקל וחומר ומה גרושה שהיא קלה אסורה משום
צד גירושין שבה אשת איש חמורה לא כל שכן ובמאי אילימא בעל מנת
הרי

מוסף תוספות
א. אפילו כי הלכה
ונשאת לזה שנאסרה עליו
היא גיטה בטל דהא
רש"י. ב. דאי נישואין
בניה גיטה בטל ואשת
איש גמורה היא ולא בת
נישואין היא, א"כ אי
אפשר לה לינשא ואין
גיטה בטל ובעליהה מן
השני בעילת זנות ובנות
לא אסרה רש"י. ג. דאי
אפשר שתנאי בו לפי
שאינו לה בה נישואין כלל
רש"י. ד. לאות
שאררה עליו רש"י.
ה. דנישואיה ודאי
נישואין דהא אלמנה היא
היום אלא שמחת
שעבדה על תנאה נמצא
למפרע גט בטל ובניה
שהיו לה ממנו בחי בעלה
הראשון ממזרים, דאיגלא
מילתא למפרע דההיא
שעתא לא היתה מגורשת
למפרע. רע"ו קדשקט.
ו. על מנת מוס' ה"א"ש
לקמן פ"ד ע"א ד"ה ע"מ שלא.
ז. משמע מוס' ה"א"ש
ש. וכן תניא בהדיא
בתוספתא ע"מ שלא
תבעלי לפלוגי חוששין
שמה תבעל לו מוס' ה"א"ש
ש. ט. לפלוגי מוס'
ה"א"ש ש. י. ע"מ שלא
תבעלי לאבא ולאבין אינו
גט מוס' ה"א"ש ש.

ממזרים הא למדת שאין זה כריתות דבר אחר הרי שהיה עליו
כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה אצלו וגרושה אצלו כל אדם וק"ו מה
גרושה שהיא קלה אסורה בשביל צד גירושין שבה אשת איש שהיא חמורה
לא כ"ש הא למדת שאין זה כריתות אמר להן רבי יהושע אין משיבין את
הארי לאחר מיתה אמר רבא כוליהו אית להו פירכא לבר מדר' אלעזר בן
עזריה דלית ליה פירכא תניא נמי הכי א"ר יוסי רואה אני את דברי ר' אלעזר
בן עזריה מדברי כולן: אמר מר נענה ר"ט ואמר הרי שהלכה זו ונישאת
לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה עוקר דבר מן התורה
עוקר איהו עקר אלא מתנה לעקור דבר מן התורה מתנה מי קאמר לה לא
סגי לה דלא מינסבא ליה לאחיה דההוא גברא אלא גורם לעקור דבר מן
התורה גורם. אלא מעתה בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים ונמצא גורם
לעקור דבר מן התורה. היינו פירכא ובמאי אילימא בחוץ משרא שרא ר"א
דתניא (ז) מודה ר"א במגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ
מפלוגי והלכה וניסת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה
שנאסרה עליו אלא בעל מנת נענה ר' יוסי הגלילי ואמר היכן מצינו אסור לזה
ומותר לזה האסור אסור לכל והמותר מותר לכל ולא והרי תרומה וקדשים
שאסורה לזה ומותרת לזה באיסור אשה קא אמרינן והרי עריות באישות
קאמרינן הרי אשת איש היינו פירכא ובמאי אילימא בעל מנת הרי הותרה
אצלו בזנות אלא בחוץ נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחד מן השוק
והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא
נמצא גט בטל ובניה ממזרין אי הכי ככולהו תנאי דעלמא נמי לא תנסוב דלמא
לא מקיימא ליה לתנאיה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין היינו פירכא ובמאי
אילימא בחוץ משרא שרא ר"א דתניא מודה היה ר"א במגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוגי והלכה ונישאת לאחד מן
השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה שנאסרה עליו אלא בעל מנת
דבר אחר הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה
אצלו וגרושה אצלו כל אדם וקל וחומר ומה גרושה שהיא קלה אסורה משום
צד גירושין שבה אשת איש חמורה לא כל שכן ובמאי אילימא בעל מנת
הרי

מותרת לבעלה ואסורה לכל אדם: היינו פירכא. דקאמר רבא לעיל: הרי הוסרה אלנו זנות. דהא על מנת שלא תישא הוא דקאמר
לה וקרינא בה מותרת לכל: אלא בחוץ. מוקי רבי יוסי הגלילי לפלוגתא דר"א הילכך פריך ליה הא שאסורה עליו לגמרי דלגביה לא איגרשה:
הרי

ממזרים הא למדת שאין זה כריתות דבר אחר הרי שהיה עליו
כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה אצלו וגרושה אצלו כל אדם וק"ו מה
גרושה שהיא קלה אסורה בשביל צד גירושין שבה אשת איש שהיא חמורה
לא כ"ש הא למדת שאין זה כריתות אמר להן רבי יהושע אין משיבין את
הארי לאחר מיתה אמר רבא כוליהו אית להו פירכא לבר מדר' אלעזר בן
עזריה דלית ליה פירכא תניא נמי הכי א"ר יוסי רואה אני את דברי ר' אלעזר
בן עזריה מדברי כולן: אמר מר נענה ר"ט ואמר הרי שהלכה זו ונישאת
לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה עוקר דבר מן התורה
עוקר איהו עקר אלא מתנה לעקור דבר מן התורה מתנה מי קאמר לה לא
סגי לה דלא מינסבא ליה לאחיה דההוא גברא אלא גורם לעקור דבר מן
התורה גורם. אלא מעתה בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים ונמצא גורם
לעקור דבר מן התורה. היינו פירכא ובמאי אילימא בחוץ משרא שרא ר"א
דתניא (ז) מודה ר"א במגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ
מפלוגי והלכה וניסת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה
שנאסרה עליו אלא בעל מנת נענה ר' יוסי הגלילי ואמר היכן מצינו אסור לזה
ומותר לזה האסור אסור לכל והמותר מותר לכל ולא והרי תרומה וקדשים
שאסורה לזה ומותרת לזה באיסור אשה קא אמרינן והרי עריות באישות
קאמרינן הרי אשת איש היינו פירכא ובמאי אילימא בעל מנת הרי הותרה
אצלו בזנות אלא בחוץ נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחד מן השוק
והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא
נמצא גט בטל ובניה ממזרין אי הכי ככולהו תנאי דעלמא נמי לא תנסוב דלמא
לא מקיימא ליה לתנאיה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין היינו פירכא ובמאי
אילימא בחוץ משרא שרא ר"א דתניא מודה היה ר"א במגרש את אשתו
ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוגי והלכה ונישאת לאחד מן
השוק ונתארמלה או נתגרשה שמוותרת לזה שנאסרה עליו אלא בעל מנת
דבר אחר הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה
אצלו וגרושה אצלו כל אדם וקל וחומר ומה גרושה שהיא קלה אסורה משום
צד גירושין שבה אשת איש חמורה לא כל שכן ובמאי אילימא בעל מנת
הרי

מותרת לבעלה ואסורה לכל אדם: היינו פירכא. דקאמר רבא לעיל: הרי הוסרה אלנו זנות. דהא על מנת שלא תישא הוא דקאמר
לה וקרינא בה מותרת לכל: אלא בחוץ. מוקי רבי יוסי הגלילי לפלוגתא דר"א הילכך פריך ליה הא שאסורה עליו לגמרי דלגביה לא איגרשה:
הרי